

165

הנעצים

מתים

זקופים

הבימה

העונה ה-41

הבימה

מציגה את

"העצים מתים זקופים"

מאת אלחנדרו קאסונה

עברית - עזה צבי

ההצגה - יוסף שן

הצייר - אריה נבון

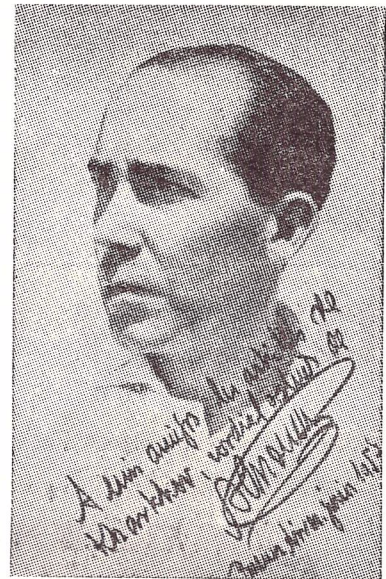
מוסיקה - פורדהאוז בן ציסי

מחזה בשלש מערכות
בין מערכה למערכה - הפסקה

הצגת הבכורה - 22 במאי 1959
תל אביב - ט"ו אייר תשי"ט

אלחנדרו קאסונה - דרמטורג אופטימיסט

יתכן וטרם הגיע העת לשבח את עמדתו של קאסונה בהיסטוריה של ספרד בזמנו. אולם דבר אחד בטוח כי הוא וחברו גרסיה לורקה החדירו רוח של רעננות וחיוניות לתיאטרון של הזמן ההוא. לורקה נהג להתאונן על עסקי התיאטרון שלו ונטה להאמין כי השחקנים, המחברים והתיאטרון כולו ישקעו יותר ויותר מיום ליום ולא תבוא כל ישועה. קאסונה, ברוב היצירות הדרמטיות שלו רצה שהקהל לא יצפה לתיאורים מדוייקים ועלילות מציאותיות אלא יסתפק במסגרת דמיונית. חייו היו עברו שיעמום וחד-גוונות. הוא רצה לגלות פנים חדשות על מנת ליפות אותם, ולכן יצר את דמויותיו באופן דמיוני והציג אותן בתחום בלתי מדומה של האבקות פנימית שבסופו של דבר, מצא לה פתרון משיביע רצון.

הטיפוס האופייני ביותר של קאסונה, הוא האיש בעל הכשרון והוריוזות הבא לקשר ולהתאים, בין שני עולמות מנוגדים. עולם המציאות, בו יש לו עין פקוחה וחדה, ועולם הדמיון, אותו הוא יוצר בעזרת רעיון גדול. נוסף לכל, הוא משעבד את הדמיון למציאות בצורה כה אמנותית עד כי נדמה לצופה שהוא ירד מהעולם המפורר לעולם המציאותי ביותר. הדמיון והשירה ממוזגים בצחוק וקומדיה; הטיפוסים הבלתי תרבותיים נעשים ריאליים ואף היצורים העליונים (השטן והמות) נעשים אנושיים

ומגיבים כבני אדם. בקיצור, התרומה העיקרית של קאסונה לתיאטרון הספרדי היא בזה שהביא שירה לבמה וידע ללכוד את העולם לבלתי רגיל. לא כרבים מחבריו, קאסונה אינו מקריב את עלילותיו ורעיונותיו למען יוכל להשמיע בטקסט שלו הערות חריפות או הלצות. הוא הצליח בזכות הכשרון והנסיון הרב להעלות מתזה המסוגל למשוך את התענינות הקהל באמצעות איררה מתאימה, שירה ונגינה.

התיאטרון של קאסונה היה אופטימי בתחילה. הטיפוסים האהובים עליו הם אלה הזוממים איך לגרום לאושר של אחרים, כגון מוריציזו ב"עצים מתים וקופים", או כגון אלה אשר מצאו אושר ורוצים לחלק אותו לאחרים, מאושרים פחות כאיובל ב"עצים מתים וקופים", עדלה ב"La Dama Del Alba" ואליציה ב"Prohibido suicidarse en primavera".

למרות שיש אחדות גמורה בדמות וברעיון ברוב היצירות של קאסונה, אפשר למצוא אחדים מהנושאים הכלליים: "שטן" ב"La Barca sin Pescada" "Otra vez el Diabolo" "מות" ב"Prohibido Del Alba" "La Dama חלומות ב"La Ileve Sincidarse en el Desveni" ומשברים נפשיים ב"Prohibido" "La sirena varada" "Los Arboles" — "Siete Gritos en elmer".

למרות כל השמות והנושאים הללו המטילים אימה, אין לשכוח כי קאסונה עסק בבעיות אנושיות והתייחס אליהם בהומור והבנה. היצירות היו אמנם מעולם דמיוני אך הטיפוסים מלאו תפקיד אנושי.

*

תולדות חייו

הפייטן אלחנדרו קאסונה נולד בספרד בשנת 1903. אחרי סיימו את חוק לימודיו בשתי מכללות, התחיל לעסוק בעבודה ספרותית פדגוגית. תחילה כמורה בבתי ספר כפריים ואחר-כך כמנהל תיאטרון, עיקר שאיפתו, הייתה להרביץ תורה ותרבות בין בני הכפרים ובקרב דלת-העם. שאיפות אלה מצאו את ביטויין עם הכרזת הרפובליקה הספרדית בשנת 1931, בתנועה רחבה לחינוך עממי

ולתפוצת התרבות בין ההמונים. קאסונה, מנהל „התיאטרון העממי“ בימים ההם וידידו של המשורר פרדריקו גרסיה לורקה, מנהל תיאטרון „הצריף“, התחילו נודדים על פני כל כפרי ספרד ובמחזותיהם הביאו לפנייהם את ההווי הפשוט, הרווי שמחת חיים, תום ויופי. סיממתם היתה: „השיבו לעם את השייך לו“.

בנפול הרפובליקה ואחרי מות לורקה (בגרנדה 1936) נאלץ קאסונה לעזוב את מולדתו, יחד עם כל אנשי הרוח הספרדיים. הוא היגר לארגנטינה, שם הוא חי ויוצר עד היום.

מחזהו הראשון „בת הים על השרטון“ שנתפרסם והוצג בשנת 1934, זכה בפרס על שם לופה דה וגה, ומאז יצאה תהילתו של קאסונה בעולם הדרמה והתיאטרון.

מחזהו „אגדת הנהר“ הוצג ב„הבימה“ בשנת 1951.

מחזהו „העצים מתים זקופים“ זכה להצלחה כבירה, בעיקר בעולם המזרחי. המחזה הוצג במוסקבה, קיוב, לנינגרד, אודיסה ובשאר ערי רוסיה הסובייטית וכן בארצות אחרות במזרח ובמערב.

יוסף שן, במאי ההצגה

מתיאטרונים לאומיים במזרח אירופה, לתיאטרון „הבימה“

הבמאי, יוסף שן, למד אמנות התיאטרון במוסקבה. שם סיים את לימודיו בסטודיה שליד התיאטרון היהודי ע"ש מיכאלס ובאקדמיה לתיאטרון ע"ש לונצ'רסקי. יוסף שן, הקדיש את זמנו ללמוד ביום, אולם השתתף כתלמיד בתיאטרון היהודי המוסקבאי, שם לקח אותו תחת חסותו זוסקין, בן עירו מליטא.

יוסף שן הושפע ממשחקם של מיכאלס, זוסקין, לאונירוב ואחרים. המורה שלו באקדמיה לתיאטרון היה הבמאי א. סופוב שעבד עם סטיניסלבסקי וכטנגוב ואחרים.

עם סיום עבודת הדיפלומה פנה יוסף שן לבימוי. לאחר תקופה קצרה של בימוי במוסקבה, הפך לבמאי בתיאטרון הלאומי של אחת הארצות הבלטיות שם עבד על הצגות פרי עטם של דרמטורגים קלסיים כשקספיר, בלזק, קרלו גולדוני, של דרמטורגים מודרניים כברנרד שאו, אלהנדרו קאסונה, דה'פיפלא וכמובן של דרמטורגים כגוגול, צ'כוב, גורקי ודרמטורגים סובייטיים. בשנת 1954 הוכתר יוסף שן ע"י הממשלה הסובייטית בתואר כבוד על הישגיו בשדה התיאטרון. ב' 1957 זכה באחד התארים הגבוהים המוענקים ע"י ממשלת ברית המועצות על הישגים בשדה האמנות.

יוסף שן, עסק בבימוי סרטים סובייטיים רבים, השתתף בוועדות לעניני אמנות, ארגן פסטיבלים וכן תרם מפרי עטו לעתונות המקומית במאמרים על בעיות תיאטרון ובימוי.

יוסף שן עלה לישראל לפני זמן קצר ונתקבל מיד ל„הבימה“ לבימוי „העצים מתים זקופים“ מאת קאסונה. מר שן שביים כבר מחזות משל קאסונה לקח על עצמו בשמחה ביום מחזה שזכה להצלחה כה רבה במערב אירופה ובמזרח.

בראש מעיניו של מר שן, עמדה, נוסף לעבודה האמנותית, הכשרת שחקנים צעירים לחיי תיאטרון, והעלאתם לרמה מתאימה.

„העצים מתים זקופים“ - על בימות העולם

„נו היתה המפורסמת ביותר מכל יצירותי“ קבע א. קאסונה ואכן הוא לא טעה. בבואנוס-אירס עצמה הוצג המחזה במשך שנתיים רצופות. בריודה-ג'רו לא ירד המחזה במשך שבעה חדשים ובסנטיאגו דה צ'ילי, נחל הצלחה אשר עלתה על המשוער (150 הצגות). באיטליה הופיעה השחקנית הראשית, אממה גרמטיקה במחזה בהצלחה רבה ברומא, ונציה וערים רבות אחרות. גרמניה קיבלה את המחזה בהתלהבות והכניסה אותו למסגרת מציאותית, עשירה בעלת רגש לבבי ואנושי. אלזה היימס, השחקנית המפורסמת ואשתו לשעבר של כותב המחזות הנודע מקס ריינהרדט חזרה בה מהחלטתה לפוש על מנת לקבל את התפקיד של הסבתא (תפקידה של חנה רובינא ב„הבימה“) בעטיו קצרה את ההצלחה הגדולה ביותר שלה. לאחר שראה את ההצגה הראשונה של המחזה בתיאטרון המלוכה של שטוטגרט, כתב מבקר ידוע:

„זה הוא אושר שיש בזמננו אנו סופרים אחרים מלבד אלה הרואים רק אפלה ויאוש בחיינו בין שאנו רוצים בכך ובין לא. לא כזה הוא המחבר הספרדי קאסונה המוצא בשירה ובאילוזיה מרפא לצרות החיים. היצירה שלו: „העצים מתים זקופים“ היא בעלת חוש הומור יוצא מן הכלל, המגלה אמונה עזה בחיים בלי לכפר על הצד הטרגי שבהם.“

כשנשאל קאסונה עצמו לסיבת ההצלחה של מחזהו השיב: „אינני יודע בדיוק. יתכן שזה בזכות האוירה המוזרה והקסמים המתרחשים במערכה הראשונה, או בזכות אופטימיות שבו. ואולי בזכות האוירה השקטה בבית הסבתא, בו נפגשים מבוגרים וצעירים“. והוא מוסיף בגאווה: „תמבקרים באו לידי הסכמה בהצהירם כי זו עבודתי הטובה ביותר. אינני מסכים אתם, אף על פי כן הנני מכיר בזה שמחזה זה הוא ללא כל ספק העשיר ביותר בהבדלים והפתעות ובעל יסודות דרמטיים יותר מכל מחזה אחר. המחזה מתחיל בהווי נפלא: מוסד מוקדש ל„עשיית טובות“ כדי ליצור חלומות, בית של אופטימיסטים, מקום שבו שחקנים וכוחות נפשיים אחרים מתמסרים לתפקיד של הקלת היסורים על האדם.“

הפתיחה של המערכה הראשונה היא חצי-קומית עם ערבוביה של אנשים מוזרים ומקרים שונים. אמנם בשתי המערכות הבאות המחבר נחלץ מהתוהו ובוהו המציאותי זה השורר בתחילה והאוירה של המחזה נשארת נורמלית עד הסוף כאשר הנכד מופיע באופן פתאומי, במציאות, אחרי הבדחנות של ההופעות הראשונות, העלילה מצטמצמת לשתי זרועות: איזבלה הגלמודה והמיואשת הבאה למקום בתקוה למצוא אושר בחייה, ובלבואה, הזקן המחפש עזרה על מנת לעמוד בפני המציאות, ולשמור את „השקר המחריד“ שהמציא על נכדו הטוב, ואשר נמצא בארצות רחוקות, עדיין זוכר ואוהב את הסבתא. אחרי המוסד האוטופי לצדקה, עומד הקורא לפני בעיות אנושיות ואנשים החיים את האילוזיות שלהם או מתים „זקופים“ כעצים, עם לבם הגאה השבור מאכזבה. לסיום, „העצים מתים זקופים“ הנו מחזה עשיר באינטריגות, שירה ורגשות אנושיים. ביחוד סופו נוגע ללב כאשר הסבתא פוגשת את הנכד ונודע לה על הקומדיה המשעשעת שהתחוללה סביבה. היא מתגברת על היסורים ומנסה למנוע „מילדיה“ סבל כשיגלו כי היא גוססת בתוכה „בשקט“.

תוכן המחזה

המסך עולה על משרד מוזר ביותר המעסיק בין השאר כומר, צייד, עושה להטים וכייס. כפי שמתברר, זהו משרדה של חברה שהוקמה עלידי מיליונר אחד, ד"ר אריאל שמו, שהחליט להעמיד את הונו לרשות האנושות הסובלת. אולם חברה זו אינה מגישה עזרה ראשונה חומרית, אלא רוחנית.

בתולה זקנה כי תשב לברה על ספסל בגן — יישלח אחד העובדים לחזר אחריה בלהט. מלחים גורבגיים כי יגיעו לגמל — יקדם את פניהם איש היכול לברכם בלשונם ולשיר להם משירי מולדתם, כדי להמתיק את בדידותם. ציידים כי יצאו להרים — ילך לפניהם אלמוני שישלח ארנבות לחופשי, כדי להבטיח שלא ישוּבו בידיים ריקות. רובע בעיר שהשיעמום מתחיל לכרסם בו — מופיעה בו ברגע הנכון רזח־רפאים, המספקת חומר לשיתה למשך ימים רבים.

למשרד זה נקלעו ביום אחד שני מקרים: הראשונה היתה צעירה נואשת שהוּמנה לקבל עבודה במשרד זה, אחרי שניסתה לאבד את עצמה לדעת.

המקרה השני היה מסובך יותר: פרופסור זקן בא כשבפיו סיפור נוגע עד הלב. מטתבר, כי משפתחו של הזקן נספתה כולה לפני שנים רבות, ורק הנכד נותר בחיים עם סבו וסבתו. לרוּע המזל, היה אותו נכד יצור מושחת, שגורש עלידי הסבא מן הבית אחרי שנתפס בפריצה. הסבתא לא יכלה להשלים כל אותן שנים ארוכות עם העדרו של נכדה, שבינתיים הפך לפושע ולסחטן. כדי להחזיר לה את שמחת החיים, בדה איפוא הסבא מלבו נכד מדומה, והחל לשגר בשמו מכתבים אל הישישה. הנכד שבמכתבים אלה חי בקנדה, השתלם באדריכלות ואף נשא אשה.

הכל היה כשורה, עד שביום שחזר אחד הגיע מברק אמיתי, המבשר את בואו של הנכד האמיתי לביקור. לסבא רווח במקצת, כאשר נודע לו שהאניה בה עמד להגיע, כפי שמסר במברק, טבעה. אולם לא היה ביכולתו לאכזב את הסבתא שחיקתה לו עשרים שנה.

ב"משרד לעשיית טובות" מתבשלת איפוא תכנית: מנהל המשרד יופיע בפני הסבתא בתפקיד הנכד האובד, כשהעובדת החדשה — אותה צעירה אומללה — תופיע כאשתו.

זמך־מה פועלת תוכנית זאת להפליא. והנכד המדומה ורעייתו המדומה ששייגו יפה את פרטי חייהם המדומים — מבלים בבית הסבתא, כובשים את לבה ואפילו מספיקים להתאהב זה בזו. הכל היה מסתיים ללא דופי כאשר מגיע אליהם המברק המדומה הקורא להם לחזור בדחיפות לביתם המדומה — אילמלא צץ לפתע הנכד האמיתי. המצב מתברר לו עד מהרה, והוא מחליט לנצל לצורך סחיטה מידי הסבא, שאינו יכול להסכים לכך כי האמת תתגלה לסבתא ותביא עליה את המוות.

הסחיטה נכשלת. הפעם הסבתא עצמה מגרשת את נכדה האמיתי מן הבית, ובלבד שלא תיחרס אשלייתם המתוקה של אלה, שהעניקו לה את האשלייה המופלאה ביותר בחייה. היא מחליטה כי מותה יבוא עליה כמותו של עץ: בעודה זקופה וגאה.

דקורטור ז. בץ

סדור פנימי ועבודות רפוד

תל-אביב. רח' המלך ג'ורג' 63

העצים מתים זקופים

THE TREES DIE STANDING

THE CAST (in order of appearance):

Amelia	S. KAPLAN
Helena	R. SHALK
Priest	B. DAVID
Juggler	J. RUBENTCHIK
Martha-Isabel	D. DORONNE
Mr. Balvaa	S. FINKEL
Thief	S. SEGAL
Mauricio	R. KLATZKIN
Genoveva	N. SHINE
Felisa	T. DAR
The grandmother	H. ROVINA
The stranger	J. EPHRONY

שולמית קפלן	אמליה
רות שאלק	אלנה
ברוך דוד	הכומר הנורווגי
ישראל רובנצ'יק	עושה הלהטים
דאנה דורון-פסקין	מרתה-איזבל
שמעון פינקל	מר בלבואה
שמואל סגל	הגנב מנגבים
רפאל קלצ'קין	מוריטין
נורה שיין	גנובה
תקה דר	פליטה
חנה רובינא	הסבתא
יהודה אפרוני	האחר

הנמאי:

יוסף שן

DIRECTOR:

JOSEF SHEN

עוזר לבמאי:

יוסף רודן

Assistant Director:

JOSEF RODAN

THE STAFF:

Setting executed by B. Kadari / Construction work — N. Katz / Technical supervisor — D. Kupermann, A. Franti / Costumes — A. Shnel, Feivelovitz / Hats — R. Drimer / Lighting — M. Frank / Programme cover — J. Jackson.

צוות עכנני:

ביצוע התפאורה — ברוך קדרי / בנין התפאורה — פחלי כץ / פיקוח טכני — דוד קופרמן, אהרן פרנטי / בגדי נשים — אניה שגל / בגדי גברים — מרדכי פייבלוביץ / כובעים — רחל דרימר / פאות — חוה המארי / תאורה — משה פרנק / עטיפת התכניה — יהושע ג'קסון.

דעת הבקורת בעולם על „העצים מתים זקופים“

...התמונות, מהן הומוריסטיות ומהן פיוטיות, המתפתחות בפכחות ובדו־שיח תמיד לענין, מצטרפות לקומדיה נוגעת־עֵד־נפש“.

(רוסו די טֵי־סקונדו, „גֵוֹרְנָה דֵאִיטְלִיָה“, רומא)

...הצגה, המלווה בתשואות־אהדה בלתי־פוסקות של הצופים“.

(רנאטו סימונה, „קוריר־הִדְלֵה־סֵרָה“, מילנו)

...עלילה משכנעת מאוד, זוהרת בססגוניותה. סיומה נוגע־עֵד־לב“.

(גזטה־דֵל־פּוֹפּוֹלוֹ, טורין)

...קומדיה מלאה רגש וחמימות אנושית, והמתפתחת בשווי משקל מפליא“.

(„טצינה אֵילוֹסֵטֵרֵה“ פלורנץ)

...בקומדיה זו נגלית לפנינו דמותו של האמן בכל גדלותו. הססגוניות, המופלא ובלתי־הצפוי שבמחזה זה מצטרפים יחדיו ביצירה המעלה לפנינו נושא אשר גם אחרים ניסו כוחם בו, אך בלי הפיוט וההוד של יצירת קאסונה“.

(„או סקולו“, ליסבון).

...דרכו של קאסונה אל התיאטרון היא מיוחדת לו ובמובן מסוים, פראגמטית: כמו סראנטס, כך גם הוא משלב ביצירותיו דמיון ומציאות כיסוד דרמטי נצחי“.

(„אֵל־טֵיאֵמֵפוֹ“, בוגֵסָה)

...קומדיה בנויה במומחיות של אמן גדול, ואשר שזור בה בטעם רב דמיון פיוטי“.

(„אֵנ־נוִיטֵה“, רִוִדֵה־זִנִירוֹ)

...בכל יצירותיו של קאסונה אנו מוצאים אמנות, תיאטרנות, מחקר פסיכולוגי, פעילות ומלול טוב. ב„עצים“ באו נוסף לזאת גם האילויה וההפתעה“.

(„אקסלטיור“, מקסיקו)

...עם הופעת התרגום הגרמני של יצירה קאסונה החל המרוץ של התיאטרונים שלנו לרכישתו. שטוטגרט הצליחה לרכוש את זכות הבכורה להצגת „העצים מתים זקופים“. זוהי קומדיה אשר בה משתלבים כל האפקטים של הבימה בצורה מושלמת, פיוטית ונבונה. חוויה תיאטרונית בלתי נשכחת“.

(„מאן היימר מורגן“, שטוטגרט)

...גרמה לנו הפתעה חיובית עת נתקלנו לראשונה במשורר הדרמטי הזה בעל כוח השיכנוע והדמיון, הנדיר כל כך בתיאטרון“.

(„מונכר מרקור“, מוניק)

...קומדיה מקסימה, פיוטית ונוגעת עֵד־לב. נדמה כי שומעים אנו מוסיקה מרגיעה של חליל. הצגת הבכורה שלה מהווה נכס נוסף לתיאטרון“.

(„המבורגר פרייה פרסה“, המבורג)

...ב„עצים מתים זקופים“ יצר קאסונה קומדיה הדורשת מהשחקנים וכמורכן מהצופים גמישות רוחנית שאבדה לנו.

היצירה כולה היא שרשרת של הברקות נוצצות“.

(„גרהרד סנדן“, בחֵלִין)

...הקהל שלנו הלך שבי אחרי המשורר הספרדי הזה, היודע לשלב בדרך מיוחדת לו, את היסודות הטרגיים, המצחיקים והרגשיים. מעטות הן היצירות שזכו בתקופתנו להצלחה כזאת“.

(„מנהיימר מורגן“, היילברג)

SYNOPSIS OF „THE TREES DIE STANDING“

The curtain rises on a strange sort of office where we find assembled a priest, a hunter, a conjurer and a pickpocket. It appears that this is the office of a company established by a millionaire, one Dr. Ariel, who has decided to place his capital at the service of suffering humanity. But this company does not proffer material first-aid but spiritual help.

An old spinster sitting alone on a bench in a park is suddenly approached by one of the workers who begins to court her. Norwegian sailors reaching a strange port are welcomed by a man who speaks their language and sings to them their native folk songs to assuage their loneliness. Hunters going out to the hills are met by an unknown man who leads them to the lairs of numberless rabbits, so that they will not return from the hunt empty-handed. People sitting in a dreary square in a city and yawning with boredom are suddenly startled by the appearance of a ghost, which gives them abundant material to talk about for many days.

In a single day two incidents take place in the office. The first is the arrival of a despairing young girl who has been offered employment in the office after an attempt to take her own life. The second is the case of an old professor who tells a strange story. It appears that he had lost his entire family many years before. All that was left to him and his wife was one grandchild who had turned out such a scoundrel that his grandfather had driven him out of the house after he had been caught housebreaking. But the grandmother has been grieving all these years for her grandchild who has since become a criminal and blackmailer. To make her happy again the grandfather pretends that he is in contact with the grandson. He writes letters in the name of the grandson, who is supposed to be living in Canada, addressed to the grandmother, and he tells her that he has become an architect and also that he has married.

All goes well until one dark day a true cable arrives stating that the real grandson is coming on a visit. The shocked grandfather is somewhat relieved to hear that the ship on which he is travelling has sunk, but he has not the heart to disappoint his old wife who has been waiting for him twenty years.

In the "Good Deed Office" a plan is formed. The office manager will appear before the old woman in the guise of the lost grandson, and the new and unhappy office clerk will act the part of his wife.

For a time the plan works wonderfully. The supposed grandson and his pretended wife visit the grandfather and the grandmother and play their parts so convincingly that they even manage the trick being played on the grandmother. He seizes the opportunity to turn the matter to his to fall in love with one another but unfortunately the real grandson is alive and has learned about the trick being played on the grandmother. He seizes the opportunity to turn the matter to his advantage and to blackmail his grandfather, who cannot bear that his wife should learn the truth lest the shock kill her.

The attempt at blackmail fails. It seems that the old grandmother was not quite so deaf and so blind as everyone thought. Secretly she herself drives the real grandson away, to prevent the destruction of the sweet illusion of those who have tricked her with such loving intent. She resolves that death will come to her like the death of a tree, while she still stands erect and proud.

THE LIFE OF ALEJANDRO CASONA

The poet Casona was born in Spain in 1903. After completing his studies in two universities, he began his career as a teacher of literature, at first in rural schools, and later as the director of a theatre, where his principal aim was to educate the poor and ignorant villagers. This aim found further expression when the Spanish Republic was declared in 1931 and the great movement for the enlightenment of the ignorant masses began. As director of the "Popular Theatre" in those days, Casona and his friend the poet F. G. Lorca, the director of the "Hut Theatre", began to wander all over Spain, bringing to villages their plays about the simple life and simple joys. Their slogan was, "Restore to the people what belongs to them."

When the Republic fell, and after the death of Lorca (in Granada in 1936). Casona was forced to leave his native land, as were many other artists and writers. He left for Argentine where he still lives and works.

His first play, "The Daughter of the Sea", which was published and performed in 1934, won the Lope de Vega prize, and since then he has become well known throughout the world of the theatre. His play "The Legend of the River" was performed by Habimah in 1951.

"The trees die standing" has enjoyed a tremendous success, especially in the East. It has been performed in Moscow, Kiev, Leningrad, Odessa and other Russian cities as well as many capitals in both the Eastern and Western countries.

JOSEPH SHEN - THE DIRECTOR

The director, *Joseph Shen*, learned the art of the theatre in Moscow. There he completed his studies in the studio attached to the Jewish Theatre on the name of Michols and at the Theatre Academy on the name of Lunacharsky. He devoted his days to study and his evenings to acting as a student of the Moscow Jewish Theatre, where Zuskin, who came from the same place in Lithuania, took him under his wing.

Joseph Shen was influenced by *Michols*, *Zuskin*, *Leonidov*, and other famous actors. His teacher at the Theatre Academy was a producer who had worked with *Stanislawski*, *Vachtangov* and others.

Shen then turned to stage direction and production. After a brief period as a director in Moscow, he became the director of the National Theatre in one of the Baltic countries where he staged the classic works of Shakespeare, Balzac, Goldoni, and of modern playwrights such as Shaw, A. Casona, and of course Gogol, Chekov, Gorki, and Soviet dramatists. In 1954 he was officially honoured by the Soviet Government for his achievements in the theatre. In 1957 he attained one of the highest prizes awarded by the Soviet Republic in the realm of the arts.

Joseph Shen also directed many Russian films, organized festivals, and wrote on the drama for the local press.

THE 41th SEASON

HABIMAH

P R E S E N T S

THE TREES DIE STANDING

(LOS ARBOLES MUEREN DE PIE)

By ALEJANDRO CASONA

Hebrew — AZA ZVI

Director — JOSEF SHEN

Design — ARIE NAVON

Music — FORDHAUS BEN TZISSI

PREMIERE: 23 MAY 1959

**THE TREES
DIE
STANDING**

HABIMAH

